

Bazı fiilimsi ekleri cümlelerde kalıcı isme dönüşebilir.

1-Aşağıdaki cümlelerin hangisinde böyle bir kullanım yoktur?

- A. Çocuklar için marketten biraz yiyecek almamız gerekiyor.
- B. Son yağışlar bölgede sele sebep oldu.
- C. Tohumları ekmek için tarlaya gittiler.
- D. Çocuklar deneme sınavına girdi.

2-“Hırsızlar güpegündüz hırsızlık yaparken yakalandı.” cümlesinde kullanılan fiilimsinin özdesi aşağıdaki cümlelerin hangisinde bulunmaktadır?

- A. Bir gönüle girdiğinde orayı bozma, incitme.
- B. Hastalıklar üzerine seminer veren doktor ne de güzel konuşuyordu.
- C. Yazar son kitabında unutulmaya yüz tutan meslekleri anlatmış.
- D. Biz de senin yaşındayken taşın suyunu çıkarırdık.

İsim fiil ekini almış sözcükler cümlede isim tamlaması görevinde de kullanılabilir. Tamlama görevinde kullanılan söz grupları da cümlede farklı öge görevinde kullanılabilir.

3-Aşağıdaki cümlelerin hangisinde isim fiil ekiyle oluşturulan tamlama özne görevinde kullanılmıştır?

- A. Çocuğun gelmesini beklemiyorduk.
- B. Yaşamının önemini şimdi kavradılar.
- C. Görüşlerinin faydasını görmüş.
- D. Karın yağması çiftçileri sevindirdi.

4-“Öğretmen” sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde “sözde özne” görevinde kullanılmıştır?

- A. Öğretmen, iki öğrenciyle konuşuyordu.
- B. Öğretmen, çok üzülmüş.
- C. Çocuklar, öğretmeni kızdırmışlar.
- D. Hiç yoktan öğretmen ifadeye çağrılmış.

Bazı cümlelerde özne, yüklemdeki fiilin bildirdiği işi yapar ve bu işten etkilenir. Bu tür fiillere **dönüşlü** fiil denir.

5- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde böyle bir kullanım vardır?

- A. Suçlular karakola götürüldü.
- B. Adam bu olaya çok söylendi.
- C. İnsanlar bizimle alay ediyor.
- D. Uzaklardan eskicilerin naraları yükseliyor.

6-Aşağıdaki cümlelerin hangisi temel öğelerde oluşmaktadır?

- A. Kapının önünde yavru bir kedi miyavlıyordu.
- B. Sonbaharın unutulmaya yüz tutan bir manzarasıydı.
- C. Yavru aslan, annesinin yanı başındaydı.
- D. İki dost, havalimanında karşılaştı.

“Geçmişin izlerini unutamamak bana çok zor geldi.”

7-Yukarıdaki cümle için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A. Cümlede isim fiil vardır.
- B. Nesnesine göre geçişli bir eylem kullanılmıştır.
- C. Cümle dört ögeden oluşmaktadır.
- D. Öznesine göre etken çatılı bir fiil kullanılmıştır.

İşteş çatılı eylemlerde en az iki kişi ile yapılma anlamı vardır. Eylem “(I)ş” ekini alabilir veya fiilin kendisinde yer alabilir. İşteş çatılı eylemler cümle yapılarına göre de “karşılıklı yapma” ve “birlikte yapma” anlamı katar.

8-Aşağıdaki işteş fiillerden hangisi cümleye diğerlerinden farklı bir anlam katmıştır?

- A. Kuşlar, baharın gelmesiyle sevinçle uçuyordu.
- B. Kardeşiyle sürekli şakalaşmış.
- C. Onunla Ok Meydanı'nda görüşeceğiz.
- D. Telefon saatler yazdık.

- (1) Gün içinde bir saatimi kitap okumaya ayırıyorum.
- (2) Kitaplar, bütün sitesimi alıyordu. (3) Kendimi sözcüklere kaptırınca hayatla bağlantım kopuyordu.
- (4) Eşim, bu konuda çok söyleniyordu.

9-Yukarıdaki cümleler için aşağıdaki açıklamalardan hangisi yanlıştır?

- A. 1.Cümlelerin öznesi sözde öznedir.
- B. 2.Cümlede geçişli bir eylem kullanılmıştır.
- C. 3.Cümlede bağ fiil vardır.
- D. 4.Cümlede dönüşlü bir eylem kullanılmıştır.

10- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yardımcı öge kullanılmamıştır?

- A. Çocuk, derslerine çok çalışıyordu.
- B. Havanın eşsiz görüntüsü çok güzeldi.
- C. Sinemanın önü kalabalıktı.
- D. Bahar, bize geç geldi.

11-Aşağıdaki cümlelerden hangisini çatısı bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A. Kütüphaneye giderken onu gördüm.
- B. Bütün eşyaları kardeşim taşıdı.
- C. Seni hiç anlamadım, dedi.
- D. Şehirde yeni bir film çekimi başlanmış.

12- Aşağıdaki cümlelerde bulunan fiillerden hangisi geçişli olduğu halde cümlede nesne yoktur?

- A. Biliyordum hayallerime kavuşamayacağımı.
- B. Elbette, ben de anlıyorum.
- C. Bisikletten düşünce çocuk çok ağladı.
- D. Denizde iki saattir yüzüyordu.

“Eşini kaybeden kadın, çok üzülüyordu.”

- I. Yükleme dönüşlü bir eylemdir.
- II. Nesne alan bir eylem kullanılmıştır.
- III. Özne bir söz öbeğidir.
- IV. Dört ögeli bir cümledir.

13-Cümlesi için yukarıdakilerden hangileri söylenebilir?

- A. I-III
- B. II-IV
- C. II-III
- D. III-IV

CEVAP ANAHTARI

- 1-C
2-A
3-D
4-D
5-B
6-C
7-B
8-A
9-A
10-C
11-D
12-B
13-C

